

Jaunimo dalyvavimas ES: Įtaka, aktyvizmas ir tinklaveika

Įvadas

Jaunimo dalyvavimas yra demokratinių visuomenių kertinis akmuo ir glaudžiai susijęs su ES vertybėmis – lygybe, solidarumu, žmogaus teisėmis ir teisinės valstybės principais. Susiduriant su tokiais iššūkiais kaip mažėjantis rinkėjų aktyvumas, politinė polarizacija ir socialinė fragmentacija, jaunimo įgalinimas aktyviai įsitraukti į pilietinį ir politinį gyvenimą tampa svarbesnis nei bet kada anksčiau.

Jaunimas yra ne tik būsimi lyderiai, bet ir dabartiniai pokyčių kūrėjai. Jie veikia savo bendruomenėse tiek tradiciniais, tiek skaitmeniniais būdais – nuo balsavimo ir konsultacijų iki protestų ir bendruomenių organizavimo. Jų aktyvus įsitraukimas padeda užtikrinti, kad politikos formavimas išliktų įtraukus, atstovaujantis visuomenei ir orientuotas į ateitį.

Pagrindinės sąvokos ir apibrėžimai

- ◆ Jaunimo dalyvavimas – tai jaunų žmonių aktyvus įsitraukimas į pilietinį, politinį, socialinį ir ekonominį gyvenimą. Tai apima tiek formalius veiksmus, tokius kaip balsavimas, tiek neformalias veiklas, pavyzdžiui, savanorystę ar kampanijų organizavimą.
- ◆ **ES jaunimo dialogas** yra pagrindinė konsultacijų priemonė, leidžianti jaunimui tiesiogiai prisidėti prie ES politikos diskusijų.
- ◆ **Jaunimo inicijuotas aktyvizmas** dažnai vyksta už tradicinių politinių struktūrų ribų, suteikdamas galimybę jaunimui kolektyviai spręsti aktualias problemas.
- ◆ **Skaitmeninis dalyvavimas** reiškia socialinių tinklų ir kitų internetinių įrankių naudojimą siekiant didinti informuotumą, mobilizuoti bendraamžius ir įsitraukti į politikos diskusijas.

- ◆ **ES jaunimo strategija 2019–2027 m.** išskiria dalyvavimą kaip vieną pagrindinių prioritetų pagal šūkį „Įsitrauk, sujunk, įgalink“.

Realūs pavyzdžiai

- ◆ **„Fridays for Future“ (ES skyrių lygmeniu)** yra viena matomiausių jaunimo judėjimų. Mokyklų streikais ir demonstracijomis ji pakėlė klimato teisingumo klausimą į Europos politinių darbotvarkių centrą.
- ◆ **ES jaunimo dialogas** sujungia jaunimą, jaunimo organizacijas ir politikos formuotojus reguliarių konsultacijų ciklu metu. Jo rekomendacijos prisidėjo prie politikos formavimo, pavyzdžiui, programų „Erasmus+“ ir „Jaunimo garantija“.
- ◆ **Jaunųjų Europos žaliųjų federacija (FYEG)** jungia žaliąją kryptį palaikančias jaunimo organizacijas visoje Europoje. Ji įgalina jas per advokatūrą, mokymus ir aktyvų dalyvavimą rinkimuose.
- ◆ **Jaunimo dalyvavimo projektai (YPP)**, finansuojami „Erasmus+“, apima jaunimo parlamentus, pilietines kampanijas ir demokratinių procesų simuliacijas, suteikdami galimybę praktiškai įsitraukti į politikos formavimą.
- ◆ **Skaitmeninės iniciatyvos**, tokios kaip „Youth Participation Pool“ ir SALTO jaunimo organizuojami internetiniai seminarai, plečia dalyvavimo galimybes, ypač jaunimui kaimo ar mažiau aprūpintose teritorijose.

Duomenys ir statistika

- ◆ **2019 m. Europos Parlamento rinkimuose** balsavo tik 36 % 15–30 metų jaunimo, kas yra gerokai mažiau nei bendras rinkėjų aktyvumas (Europos Parlamentas, 2023).
- ◆ Tuo pačiu metu **daugiau nei 60 %** jaunimo dalyvauja neformaliai – protestuose, peticijose ar savanorystėje, rodydami stiprų įsitraukimą už formalaus politikos lauko ribų (Europos jaunimo forumas).

- ◆ Skaitmeninės platformos yra plačiai naudojamos: **daugiau nei 70 % jaunimo** dalyvauja politiniame gyvenime per Instagram, TikTok ar Twitter (Eyes on Europe, 2020).

Vis dėlto **įtraukties spragos** išlieka. Marginalizuotos grupės, tokios kaip NEET jaunimas, tautinės mažumos ar kaimo vietovių jaunimas, dalyvauja mažiau, nors tikslingos iniciatyvos ir mentorystės programos padeda šią situaciją gerinti.

Šalys, turinčios stipresnes neformaliojo švietimo sistemas ir jaunimo tarybas – pavyzdžiui, Suomija, Austrija ir Nyderlandai – praneša apie didesnę pilietinį įsitraukimą, pabrėždamos institucinės paramos svarbą.

Iššūkiai ir diskusijos

Nepaisant pažangos, išlieka keli iššūkiai:

- ◆ **Žemas rinkėjų aktyvumas:** Susijęs su pasitikėjimo politinėmis institucijomis stoka, silpnu pilietiniu švietimu ir jausmu, kad dalyvavimas nedaro realios įtakos.
- ◆ **Marginalizuotų grupių nepakankamas atstovavimas:** Struktūrinės kliūtys riboja prieigą prie informacijos ir galimybes dalyvauti.
- ◆ **Skaitmeninės rizikos:** Internetinės platformos jaunimą veikia per dezinformaciją, neapykantos kalbą ir polarizaciją, kas gali demotyvuoti dalyvauti.
- ◆ **Tokenizmas:** Konsultacijos kartais neįtakoja tikros politikos, sukeldamos nusivylimą ir abejingumą.
- ◆ **Institucinės spragos:** Tvaraus finansavimo ir ilgalaikių strategijų trūkumas silpnina tęstinumą, ypač vietos lygmeniu.

Papildoma literatūra ir šaltiniai

- ✦ European Commission. (2019). *EU Youth Strategy 2019–2027: Engage, connect, empower*. https://europa.eu/youth/strategy_en

- ✦ European Parliament. (2023). *Young people's participation in European democratic processes*.
[https://www.europarl.europa.eu/RegData/etudes/STUD/2023/745820/IPO_L_STU\(2023\)745820_EN.pdf](https://www.europarl.europa.eu/RegData/etudes/STUD/2023/745820/IPO_L_STU(2023)745820_EN.pdf)
- ✦ SALTO Participation & Information Resource Centre. (2020). *Youth participation strategy*. https://participationpool.eu/wp-content/uploads/2020/11/ParticipationStrategy_Download_EN.pdf
- ✦ Council of Europe & Youth Partnership. (2021). *Insights - Meaningful youth political participation in Europe*. https://pjp-eu.coe.int/documents/42128013/105305579/085521%2BInsights%2Binto%2BYPP_web.pdf
- ✦ Eyes on Europe. (2023). *The role of social media in transnational youth activism*. <https://www.eyes-on-europe.eu/the-role-of-social-media-in-transnational-youth-activism>
- ✦ Federation of Young European Greens. (n.d.). *Young European Greens*. <https://fyeg.org/>

Visi šaltiniai peržiūrėti 2025 m. rugsėjo 15 d.

Bendrai finansuoja Europos Sąjunga

Finansuojama Europos Sąjungos lėšomis. Tačiau išreiškiamas požiūris ar nuomonė yra tik autoriaus (-ių) ir nebūtinai atspindi Europos Sąjungos ar Europos švietimo ir kultūros vykdomosios įstaigos (EACEA) požiūrį ar nuomonę. Nei Europos Sąjunga, nei EACEA negali būti laikoma už juos atsakinga.

Projekto kodas: KA220-YOU-000286883